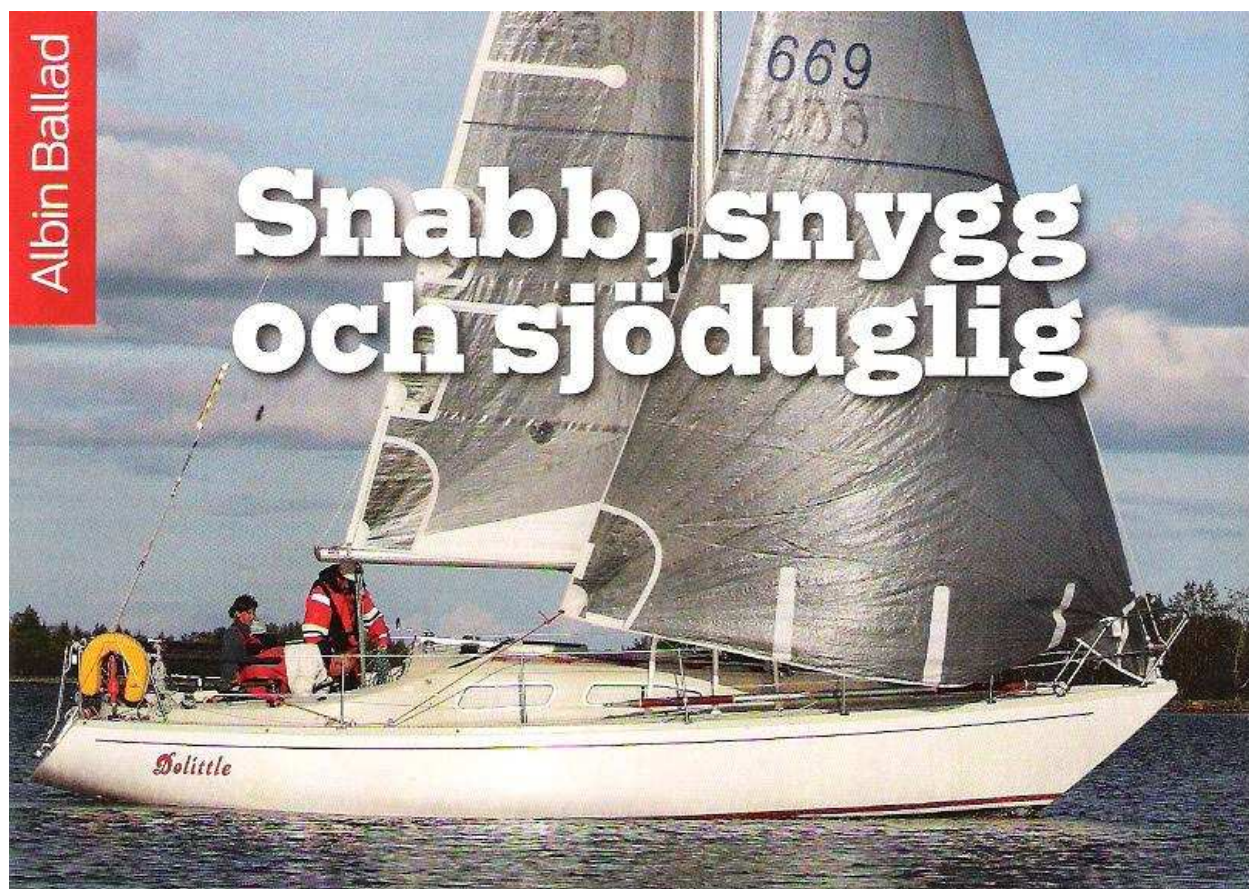

Ur Praktiskt Båtagande Köpa Båt Special 2013:

Albin Ballad

Snabb, snygg och sjöduglig

Med en Albin Ballad är det mesta möjligt. En all-round-båt till ett pris som är överkomligt för många.

TEXT JESSIKA ERICSSON FOTO LARS ERICSSON

I slutet av 1960- och början av 1970-talet kom det fram många nya fina 30-fotare i Sverige. Drivkraften var kappseglingen i Half Ton Cup, där seglare och konstruktörer världen över mätte sina krafter. En av de mer framgångsrika båtmodellerna var Joker, ritad av Vänersegelaren och konstruktören Rolf Magnusson.

Ambitionen med Joker var skyhöga och konstruktören nådde långt. Jokern ansågs snabb, rymlig och slank i linjerna. Som bäst blev det en bronsplats i Half Ton Cup 1969.

När Joker började serietillverkas döptes den om till Ballad, eftersom Joker också var namnet på en motorbåt.

Halvtonnarna, som de cirka trettio för långa kappseglingsbåtarna från den här tiden brukar kallas, var riktigt heta konstruktioner. En halvtonnare ansågs vara en garant för fina egenskaper. När många familjer upptäckte att storleken passade för semestersegling och priserna pressades till överkomliga nivåer genom halvfabrikat eller byggsatser, sattes hjulen i rullning.

För Ballad kom genombrottet 1971. Arvika Plastindustri var först med att tillverka båten, men Albin Marin i Kristinehamn tog snart över. Det plastades dag och natt för att möta efterfrågan. Intresset för Balladen var så stort att det till och med gjordes försök att plagiera och svartbygga den.

När Joker blev Ballad och började serietillverkas modifierades överbyggnaden, inredningen och kölkonstruktionen.

Genom åren har användningsområdet för Balladen vidgats. Från att varit ämnad för kappseglingsbanorna när den introducerades blev den snart populär som en exklusiv, snabb och modern nöjesseglare. Numera väljer många Balladen även för dess egenskaper som långfärds- och familjebåt.

I den stillsamma lilla småbåtshamnen vid gamla salteriet i Norrbyn i Västerbotten finns två Ballader, en med rött skrov och en med vitt. Båtagaren Stig Nystedt hälsar oss ombord på den vita.

Mellan två hagelskurar och med mörka moln i alla väderstreck gör vi en kort provtur. Med ombord är klubbkompisen Kurt-Åke Sjöström. Stig och Kurt-Åke är ett radarpar som seglat tillsammans så länge de kan minnas. De delar generöst med sig av sina bästa trimtips för att få bättre fart på en gammal Ballad.

– Grundtipset är att det inte ska vara någon vikt bakom rorsman. Det är döden, absolut förbjudet. Det gör en halv knops skillnad, säger Kurt-Åke. I övrigt gäller det att inte rycka i linorna hela tiden, utan ge henne lite tid och att inte skota för hårt.

I fallvindarna från ett åskmoln får Balladen visa vad den går för när det blir lite mer

tryck i seglen. Det är knappt krusningar på ytan och Balladen rör sig snabbt och behagligt. Man har en bestämd och tydlig kontakt med roddret. I grövre sjö är det däremot en konst att styra henne, menar Stig, eftersom hon då blir tyngre på roddret.

Trygg i hård vind, trög i lättvind brukar det heta om Balladen. Stig håller i stort sett med, även om han tycker att den går hyfsat även i lättvind, bara man är riktigt noggrann. De långsamma slagen är ändå den stora svagheten i seglingen. Balladen är inte en båt som man snabbslår med.

Stig ägnar somrarna åt regattaseglingar längs Norrlandskusten. Däremellan blir det trevliga transportseglingar. Balladen fungerar bra både för kappsegling och som bobåt, tycker Stig. Fast hade det handlat om ren nöjessegling hade han funderat på andra båtmodeller.

Ballad är en entypsbåt och generellt är intresset för kappsegling stort bland Balladägare. Givetvis inte som på 70- och 80-talet, men Balladklassen lockar förhållandevis många båtar till start. Det gynnar sammanhållningen i klassen.

Balladen är internationellt spridd med medlemsklubbar i Norge, Danmark, Tyskland och Holland. Svenska Balladklubben har över 400 medlemmar.

Generellt har båtens skick i skrov, däck, motor och rigg större betydelse än årsmoddellen för att avgöra prisnivån.

Interiör

Förpiken har ett djupt insteg som ger gott om luft och svängrum.

Fungerande inredning utan överraskningar

På papperet finns fem kojor i Balladen. Men med bibehållet svängrum ombord finns snarare utrymme för fyra vuxna eller två vuxna och två till tre barn.

Men det innebär inte att Balladen är trång. Den är fullt i klass med andra trettiofotare från samma tid. Interiören håller 70-talets komfortstandard. Inredningen byggdes i mahogny till 1978, därefter i teak.

De fem kojorna är fördelade på två förpiksbojor, två salongsbojor och en stickboj. Alla har fullängd, ungefär 2 meter. Salongsbojorna är bredast.

Pentryt tillhör Balladens svagare punkter. Det är trångt i hörnet där pentryt är placerat. Dessutom sluttar durken och gör det svårt att hitta en bra arbetsställning. Ståhöjden i salongen är bra, 1,85 meter.

Inredningen skiljer sig något mellan äldre och nyare Ballader. Från årsmodell 1979 är spis med ugn standard.

Salongen känns luftig. Sofforna är raka och verkligen bekväma att sitta i.

I det lilla toalettutrymmet framför huvudskottet ryms toaletten, handfat och hyllor. Trevligt men lite trångt och mörkt.

En dörr vid toalettutrymmet kan stängas även mot förpiken och på så sätt skapa ett avskilt utrymme mellan toalettdelen och förpiksbojorna.

Stuvutrymmen är det ingen brist på i Balladen. Det finns stuvmöjligheter under britsarna, i garderoben och i hyllor och skåp.

Motorn, i original en VPMD 6, sitter bakom trappan och är enkel att komma åt.

Exteriör

Sittbrunnen är lång och har höga sargkanter.

Tål hårda tag

Balladen är en båt som tål rätt hårda tag. Den är klassad som oceangående och många har valt den för långfärder.

Det som gör Balladen så trygg är kombinationen av ett djupt skrov med en tung blyköl och en extremt stark rigg. Det ger en stabil och styv gång även i hårt väder.

Skrovet har tillverkats i många olika färger. Bland de äldre Balladerna är blått den dominerande färgen, men många har lackat om till vitt. Från 1976 är alla Ballader vita.

Rodret är stort och har en stor del av ytan långt ner. Det ger ett fint grepp även vid hård krängning men bidrar också till att Balladen ibland blir tungstyrd i hård vind.

Masten är en genomgående mastheadrigg med enkla ruddare och dubbla undervant. Det är en erkänt stark och lättskött rigg utan backstag eller babystag.

Sittbrunnen är lång med höga sarger. Fyra vuxna personer ryms utan tvekan, men rorkulnan tar en del av utrymmet.

Även om Balladen är en gedigen båt finns det svagheter. Mest omtalad är den känsliga kölen. Kölen är av plast och integrerad med skrovet. Blyballasten är ingjuten. En nackdel med den konstruktionen är att om man går på grund så att plasten skadas kan det komma in vatten mellan plast och bly. Men költypen har också fördelar. Det finns inte några kölbultförband som kan börja läcka. Infästningen är också rejält dimensionerad.

Man bör vara observant på ihåliga roder. För att undvika frostsador från vatten som kan ha kommit in gör man ett litet hål i roders underkant. På så sätt rinner vattnet ut och ställer inte till med några problem.

Besiktningssmannen om Ballad "Inga stora brister"

Ballad hör till de båtar besiktningssmannen Conny Zetterberg gärna rekommenderar åt den som söker en beboelig båt för rimliga pengar. En normalt skött Ballad har, enligt Conny, inga stora brister. Men det finns några saker att passa sig för.

Främst gäller det den ingjutna kölen. Konstruktionen innebär risk för vatteninträngning vid grundstötning, och som spekulant bör man noggrant kontrollera att det inte finns några frostsador. Det gör man genom att knacka och lyssna om det låter ihåligt eller genom att mäta fukten. Det är inga problem att reparera en frostsadad köl, men det är kostsamt.

Att Balladen saknar bottenstockar är däremot inget att oroa sig för. Conny har aldrig stött på en Ballad med svajköl.

På vissa årsmodeller knastrar det när man går på fördäck. Det är ett känt fenomen och många tror att det är delaminering, men enligt Conny är det inte något att oroa sig för utan beror på däckets konstruktion.

Sprikkbildningar i skarven mellan skrov och däck bör däremot tas på allvar.

Tiden tar ut sin rätt och på Balladen har åren satt sina spår i färg och motor.

De tidiga Balladerna börjar det vara dags att göra något åt. Tillverkningen gick fort och gelcoaten är inte av högsta kvalitet.

Originalmotorn är det inte någon större mening att renovera. Sitter den kvar bör man räkna in ett motorbyte i affären. Men det är ovanligt enkelt att byta motor i en Ballad.

Albin Ballad

ÅRSMODELL: 1972–1984
LÄNGD: 9,14 meter
L.V.L. (LÄNGD I VATTENLINJEN): 6,90 meter
BREDD: 2,96 meter
DJUPGÅENDE: 1,55 meter
KÖLVIKT (BLY): 1,6 ton
DEPLACEMENT: 3,3 ton
STORSEGEL: 15,9 kvm
GENUA 1: 32,2 kvm
GENUA 2: 25,4 kvm
SPINNAKER: 70,0 kvm
SRS-TAL: 1,087
MOTOR: Inombordare Volvo Penta MD6 10 hk (vanligast)
KONSTRUKTÖR: Rolf Magnusson
TILLVERKARE: Albin Marin
ANTAL SÅLDA: 1500 exemplar
NYPRIS 1971: 71 000 kronor (färdigbyggd)
PRIS: Cirka 140 000–220 000 kr
KLASSFÖRBUND:
www.balladklubben.se

ILLUSTRATION: JOHANNAS ARVIDSSON